

Nyheter

Israel og Hamas i krig

De vil høste, men det er livsfarlig å nærme seg trærne

Nesten hver dag kommer soldater og bosettere inn i landsbyen. Frykten for en ny front i krigen vokser.

A | Burin, Vestbredden
Hanne Christiansen
 Korrespondent i Midtøsten

Afshin Ismaeli
 Journalist

Mohammed Najar (57) peker mot en bilvei noen hundre meter bortenfor huset sitt.

- Denne veien får vi ikke krysse, sier han.

I åssiden på andre siden av veien ligger hundrevis av oliventrær. På toppen av åsen ligger en israelsk bosetning.

Veiene inn i landsbyen Burin på Vestbredden voktes av israelske soldater. Etter at Hamas gikk til angrep på Israel den 7. oktober og drepte rundt 1200 mennesker, har soldatene bestemt at olivenebøndene ikke får komme til trærne sine. De mener det kan føre til voldelige konfrontasjoner mellom palestinerne og de israelske bosetterne.

For Najar og de andre bøndene er det krise.

Denne olivenhøsten har Mohammed Najar bare tilgang på en håndfull trær i hagen sin. De aller fleste av Najars oliventrær ligger på andre siden av bilveien bortenfor huset hans. Dit slipper han ikke til.

- Vi har én måned i året på å høste avlingene. Dette er hele inntekten min.

Ekstreme tilstander. Som svar på angrepet den 7. oktober, har Israel erklært krig mot Hamas. Over 15.000 palestinere er drept i israelske angrep, ifølge de Hamas-kontrollerte helsemyndighetene på Gazastripen.

Det er ikke bare der volden blir verre. I skyggen av krigen skjer det også en dystre utvikling på Vestbredden. Siden 7. oktober er minst 247 palestinere blitt drept av israelske soldater og bosettere, ifølge FN.

Det skjer i et år som allerede er

det dødeligste på 20 år.

Den israelske menneskerettsgruppen Yesh Din har dokumentert en lang rekke angrep mot palestinske landsbyer de siste ukene:

→ Palestinerne som har forsøkt å nå trærne sine for å plukke oliven, er blitt truet og fysisk angrepet av israelske bosettere.

→ Bosettere har kuttet ned eller satt fyr på hundrevis av oliventrær.

→ I flere tilfeller har bosetterne vært ledsaget av israelske soldater som ikke har grepet inn, ifølge gruppen.

Notoriske naboer. Veiene inn til en rekke byer og landsbyer på Vestbredden er de siste ukene blitt sperret av det israelske militæret, IDF. Burin, en liten landsby sør for Nablus, er en av dem. Den er nå omringet av israelske bosetninger.

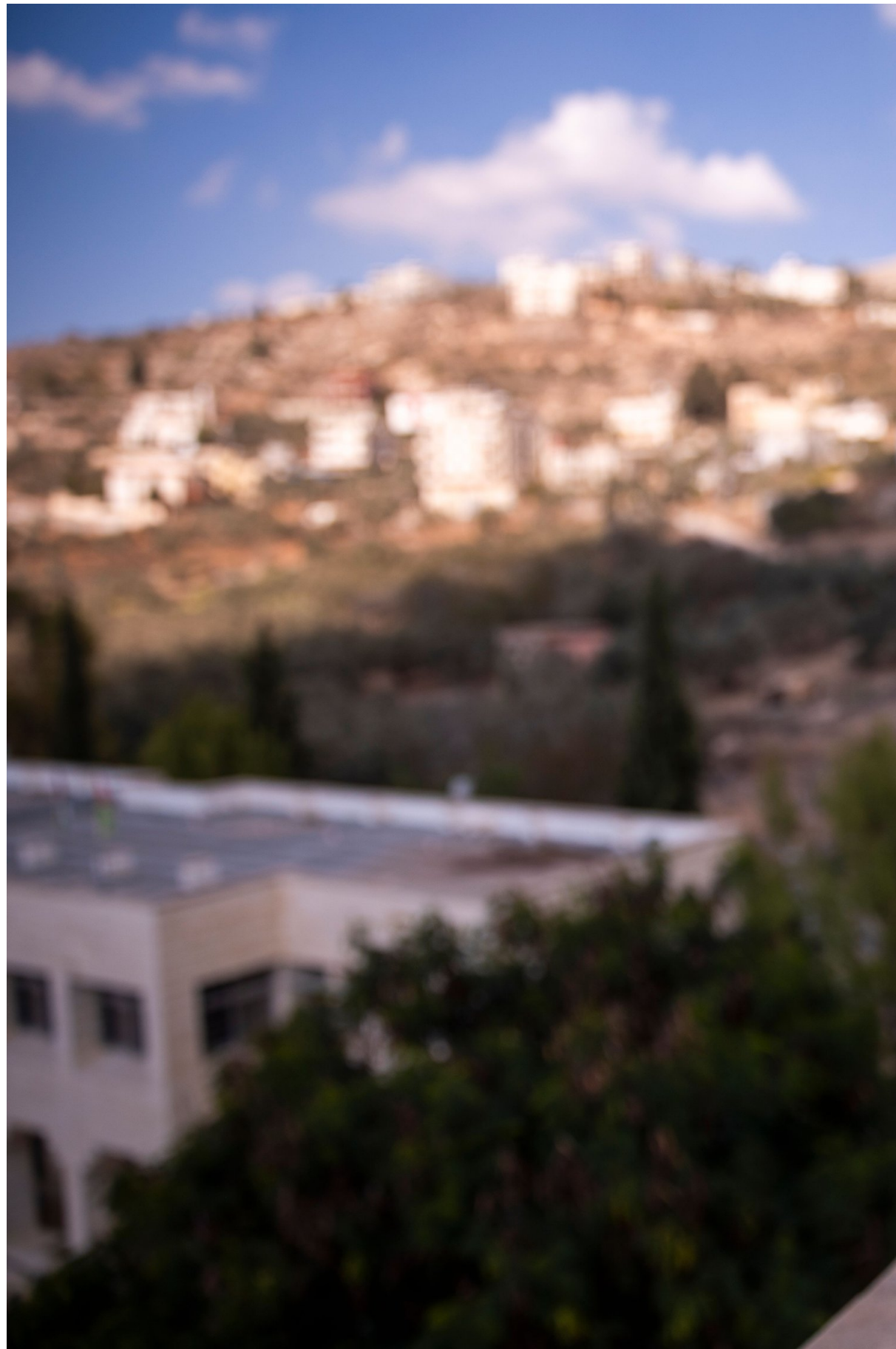
- Burin har lang erfaring med bosettervold, sier den israelske menneskerettsaktivisten Yehuda Shaul.

Han er en av grunnleggerne av Breaking the Silence, en gruppe israelske veteraner som er kritiske til hvordan hæren opererer i de okkuperte palestinske områdene.

- De mest voldelige bosetterne på Vestbredden bor i to områder. Det ene er området rundt Nablus, og der er Yitzhar den verste, forklarer Shaul. Det andre området er Hebron, lenger sør på Vestbredden.

Yitzhar ligger på toppen av en ås rett sør for Burin. Bosettere fra Yitzhar har i mange år gått til angrep på palestinsk eiendom og land.

Slike angrep får sjelden konsekvenser for bosetterne. Amnesty

Denne olivenhøsten har Mohammed Najar bare tilgang på en håndfull trær i hagen sin. Foto: Afshin Ismaeli

er blant flere menneskerettsgrupper som mener de opererer med straffrihet.

Sover på dagen. Etter 7. oktober er situasjonen blitt dramatisk forverret, sier beboerne i Burin til Aftenposten. De forteller at de blir trakassert og angrepet av væpnede bosettere nesten daglig.

- De kommer inn i landsbyen når de vil. De siste ukene har de knust vinduer, ødelagt utstyr og satt fyr på kjøretøy, sier landsbyleder Abu Amir Umran (62).

Olivenebonden Mohammed Najar forteller at barna hans er livredde. Særlig om natten. Ofte lyser bosetterne med laserpekere ned i landsbyen for å holde folk våkne, hevder han. De siste ukene har kona og barna hans sovet på dagen.

Aftenposten har forsøkt å nå

talspersonen for Yitzhar og de andre nærliggende bosetningene, men har ikke fått svar.

Naomi Kahn er leder for internasjonal avdeling ved bosetterorganisasjonen Regavim. Hun mener anklagene om økt bosettervold er falske og et forsøk på å «delegitimere» jødiske bosettere på Vestbredden.

Det er snarere israelske gjeter som blir overfalt av palestinske bønder, hevder Kahn. Hun mener palestinere bruker olivenhøstingen som påskudd for å kaste sten og angripe israelere. Dette avviser de palestinske innbyggerne i Burin.

Aftenposten har spurt den israelske hæren (IDF) hvorfor palestinere ikke får slippe til for å plukke oliven. IDF svarer at det har vært en skarp økning i terrorangrep på Vestbredden sier 7. oktober. Både nye kontrollposter og

📍 Landsbyleder Abu Amir Umran (t.h.) og olivenbonde Mohammed Najar sier bosetterne rundt Burin terroriserer landsbyen med soldatenes velsignelse.
Foto: Afshin Ismaeli

Hvorfor gjør de dette mot oss? Det er ingen Hamas-medlemmer her.

Abu Amir Umran, landsbyleder

aksjoner inn i palestinske byer om natten er nødvendig for å bevare sikkerheten i området, ifølge IDF.

Inntekten strupes. IDF sier også at israelske soldater har ordre om å gripe inn dersom israelske statsborgere angriper palestinere og deres eiendom.

Men det skjer i praksis aldri, hevder beboerne i Burin. I stedet mener landsbyleder Abu Amir Umran at palestinere på Vestbredden nå straffes for Hamas' angrep.

Han sier beboernes viktigste inntektskilder er blitt strupt etter den 7. oktober. Det gjelder ikke bare olivenhøsting. Mange er også avhengig av arbeid andre steder på Vestbredden eller i Israel. De kommer seg ikke på jobb nå, på grunn av kontrollpostene og de stengte grensene.

Frykter ny front. Den israelske aktivisten Yehuda Shaul sier til Aftenposten at det går mot økonomisk krise på Vestbredden. Amerikanske myndigheter er bekymret for at en slik krise kan føre til at sikkerheten kollapser på Vestbredden og at det åpner seg en ny front i krigen.

Også den israelske etterretningstjenesten Shin Bet frykter bosettervolden kan antenne en større gnist. For å hindre at det skal åpne seg en ny front, har IDF trappet kraftig opp sine aksjoner på Vestbredden.

Siden 7. oktober har IDF arrestert rundt 2000 palestinere. Over halvparten mistenkes for å ha tilknytning til Hamas.

Men Umran skjønner ikke hvorfor Burin skal straffes.

- Hvorfor gjør de dette mot oss? Det er ingen Hamas-medlemmer her.

Fakta. Bosetninger på Vestbredden

Israel okkuperte Vestbredden og Øst-Jerusalem i seksdagerskrigen i 1967. FNs sikkerhetsråd har i gjentatte resolusjoner krevd tilbaketrekning, noe Israel nekter å etterkomme.

Siden da har Israel etablert rundt 270 bosetninger og såkalte utposter på Vestbredden og har varslet økt byggeaktivitet der.

FN anslår at det bor rundt 700.000 israelske bosettere på Vestbredden. Mange av dem bærer våpen.

Israel kontrollerer også 80 prosent av vannressursene på Vestbredden.

FNs sikkerhetsråd har slått fast at bosetningene er ulovlige og krever full byggestans.

Israel har aldri etterlevd FN-resolusjonene og har takket være USAs veto i Sikkerhetsrådet unngått straffetiltak.

Kilder: FN, NTB, AP.

Fakta. Oliventrær

Olivenen er blitt dyrket siden oldtiden som en kilde til olivenolje, oliven til konsum, samt til fint treverk.

Et av de første bevisene på utnyttelse av oliven kommer fra kobberalderen på det arkeologiske stedet Teleilat Ghassul, som i dag er det moderne Jordan.

Oliventrær gror sakte og bærer ikke frukt de første årene. Mest frukt bærer de når de er 30–50 år.

Normalt lever treet i 300–600 år, men det skal finnes oliventrær som er over 1000 år gamle.

Over 750 millioner oliventrær er dyrket på verdensbasis.

Kilder: Wikipedia/SNL (NTB)